

Z P R A V O D A J

J I R Á S K O V A H R O N O V A

Číslo 8
Pátek 12. 8. 1994

DNEŠNÍ PROGRAM

8.30	Zbečník	Práce v seminárních třídách K(N)MD
9.00	MS JD	Rozborový diskusní seminář
11.00	Ponorka	OŠ 64. JH
13.30	MS JD	Velký diskusní klub
16.30	JD	DŮM DONI BERNARDY ALBY Studio de Monaco
16.30	Sokolovna	NĚCO Z MARYŠI PRO JEDNU HEREČKU A HOUSLE NAPADLO HODNĚ SNĚHU DS ZUŠ Na Střežině a Div. Jesličky, Hradec Králové
17.00	park AJ	Všelikeré putování DP Mladá Boleslav
18.15	náměstí	Folklorní skupina Kyčera Nové Město nad Metují
18.30	schody AJ	Vítání souborů
19.00	park AJ	Podvečerní koncert Machovské dechovky
19.00	Slavie	LEKCE - DS Minaret, Praha
19.00	Sokolovna	NĚCO Z MARYŠI PRO JEDNU HEREČKU A HOUSLE NAPADLO HODNĚ SNĚHU DS ZUŠ Na Střežině a Div. Jesličky, Hradec Králové
21.00	JD	DŮM DONI BERNARDY ALBY Studio de Monaco
21.00	Slavie	LEKCE - DS Minaret, Praha
21.15	dvůr ZŠ	Ještě větší blbec než jsme doufali filmové představení

ZÍTŘEJŠÍ PROGRAM

8.30	Zbečník	Práce v seminárních třídách K(N)MD
9.00	MS JD	Rozborový diskusní seminář
11.00	Ponorka	OŠ 64. JH
13.30	MS JD	Velký diskusní klub
16.00	Slavie	VEČER FINALISTŮ SČDO '94
16.00	sokolovna	TEDA, PETŘE, JAKO SORRY s podtitulem TĚMĚŘ EGYPTSKÁ STORY Rodinné divadlo Hlína, Ústí n. Lab.
17.00	park AJ	SVATBIČKY Studio Dům, Brno
18.00	sokolovna	TEDA, PETŘE, JAKO SORRY s podtitulem TĚMĚŘ EGYPTSKÁ STORY Rodinné divadlo Hlína, Ústí n. Lab.
18.30	před JD	Koncert hronovské dechovky
20.00	JD	V STUDNI Operní soubor Světla nad Sázavou
21.30	před JD	Slavnostní zakončení 64. JH Ohňostroji

Studio de Monaco na hronovské scéně

Dnes se v Jiráskově divadle představí monacký soubor Studio de Monaco s inscenací hry Federika Garcii Lorky **DŮM DONI BERNARDY ALBY**. Navštívili jsme monacký soubor v předvečer jeho vystoupení, abychom se od jeho členů dozvěděli bližší podrobnosti o skupině, která vázila cestu přes půl Evropy.

Můžete nám soubor Studio de Monaco představit blíže?

Studio de Monaco je divadelní sdružení, které má na 150 členů. Založeno bylo už v roce 1939. Nemá žádné placené funkcionáře ani zaměstnance, jde o divadelní skupinu v pravém slova smyslu amatérskou. Přitom je ale naše činnost velice bohatá. Studio má pěveckou sekci, taneční sekci a také sekci, které říkáme Benjaminci, která se věnuje práci s dětmi.

A dalším okruhem naší činnosti je organizování světového festivalu amatérského divadla každý čtvrtý rok.

Jaké je složení vašeho souboru?

Jsou mezi námi studenti, úředníci, televizní pracovníci, členem sdružení je také jeden chemik - zkrátka amatérská skupina jako každá jiná.

Kolik takových divadelních amatérských souborů, jako je ten váš, existuje v Monaku?

Dva frankofonní a jedna divadelní společnost hovořící anglicky. Ale vesměs to jsou soubory, které vznikly před dvěma, nejvýše třemi lety. Jedině Studio de Monaco má tak dlouhou tradici.

Podporuje vaši činnost stát?

Ano, od státu dostáváme pravidelné subvence. Nestačí samozřejmě krýt činnost sdružení, ale část výdajů přeci jen uhradí.

V programové brožurě JH jsme se dočetli, že na inscenaci Bernardy Alby hledal režisér dlouho představitele některých rolí. Znamená to, že na každou inscenaci se vytváří zcela nová skupina?

Když připravujeme novou inscenaci, vybere si režisér z členů Studia ansámbl a někdy do něho přibírá i další, externí spolupracovníky. To ovšem není případ Lorkovy hry. V ní hrají výhradně členové sdružení Studio de Monaco. Zvláštností Bernardy Alby je však to, že jako plačky vystoupí v Hronově Češky - stejně jako když jsme hráli v Lucembursku, měli jsme lucemburské plačky, v Norsku norské atd.

Představu o repertoáru vašeho souboru si diváci mohou udělat z česko-francouzského programu, který jste pro hronovské publikum připravili. Ale můžete nám prozradit, co nového chystáte, na čem právě pracujete?

V září budeme v Belgii vystupovat s novou francouzskou hrou Pračka (autoři: Dominique Durvin a Helene Prévostová). A zanedlouho pojedeme do Řecka s pásmem veršů Jacquesa Préverta a písniček Josepha Kosmy Slova a hudba.

Děkujeme za rozhovor a zlomte vaz! jp

KOORDINOVANÁ AKCE TERORISTICKÉHO KOMANDA

Včera ve 14.00, půl hodiny po zahájení diskusního klubu, byl náhle odvolán zástupce masového média J. P. pod záminkou pracovního setkání s monackým souborem. Pozoruhodnou, a neváháme říci, že přímo podezřelou shodou okolností se tak stalo těsně předtím, než do malého sálu Jiráskova divadla vniklo ozbrojené maskované teroristické komando, které si podle očitéch svědků hrubým nátlakem vynutilo na prof. dr. J. C., aby přečetl nahlas jejich nestoudné požadavky a aby se svou ctí zaručil, že budou otištěny ve Zpravodaji JH. Máme důvodné podezření, že souběh těchto dvou událostí (přepadení klubu a odvolání redaktora) je promyšlenou akcí zatím neidentifikované skupiny, která se označuje za OOF MAJ. Je nanejvýš pravděpodobné, že odlákání zástupce masmédia bylo vedeno snahou zabránit tisku, aby o tomto politováníhodném činu objektivně referoval.

Původně jsme byli odhodláni, že potupnému nátlaku teroristické skupiny odoláme a požadované požadavky nezveřejníme. AVŠAK! Kdo ví, jaký vliv by měla intenzivní, nota bene hlasitá četba literatury plné násilí a krutosti na osobnost dr. Milana Strotzera. A tak tedy přece jen, ač s mimořádným odporem, otiskujeme inkriminovaný dokument (i se všemi chybami):

Požadavky OOF MAJ (Osvobozené ochotnické fronty Mistra A. Jiráska):

- Požadujeme ustavení OOF MAJ jako samostatné sekce SČDO.
 - Požadujeme, aby vstupenky na jednotlivé představení JH byly rozdávány prostřednictvím odborových organizací na jednotlivých závodech (včetně cyklistických).
 - Požadujeme přechod oficiálního Zpravodaje do illegality.
 - Požadujeme bezbariérovou část hlediště pro ležící spící diváky v prostorách Slavie, sokolovny a divadla.
 - Požadujeme socializaci seniorského divadla.
 - Požadujeme zrovnoprávnění všech druhů, forem a stylů divadla, odstranění škatulek a zavedení dvou základních kategorií: Jevíště a koš (odpovědy).
 - Požadujeme dosazení Oldřicha Kužílky na místo hronovského starosty.
 - Požadujeme zveřejnění našich (sic!) požadavků v oficiálním Zpravodaji JH.
- Pokud nebudou požadavky uveřejněny ve Zpravodaji č. 8, budou rukojmí přivázáni na putovní prkna JH a utopeni v Metují. Dr. Milan Strotzer bude donucen číst celé Jiráskovo Temno v místním rozhlase. V Hronově dne 11. 8. 1994

Podepsán velitel ozbrojené kulturní sekce Osvobozené fronty M. A. Jiráskas Alois

GENERÁLNÍ SPONZOR JIRÁSKOVA HRONOVA

Banka pro život.

ES
ČESKÁ SPOŘITELNA a.s.

ČTVRTÉ PŘIKÁZÁNÍ

Nemohu psát dnes nic jiného než to, co jsem napsal a řekl o této inscenaci Rakovnických jinde a jindy. Jen snad pro hronovskou potřebu budu formulovat jinak: je to inscenace rozporuplná.

Text je „Lehrstück“, didaktická hra, vychovávající k rodičovství. Tak začíná i inscenace: jako demonstrace jistých problémů. Herci se střídají v jednotlivých postavách a loutka je jen zástupným znakem: kdo ji má, ukazuje dítě. Ale pak se to začne pomalu měnit. Ubývá střídání v rolích, ubývá demonstrování, zastupování. Obě herečky se zabývají ve svých postavách (matka + dítě), nedemonstrují, ale prožívají a ztělesňují. Loutka s herečkou se stává postavou. A dokonce dramatickou. To jest začíná jednat v situacích. (Zvláštní: Princip zhmotněného stavu myslí a duše dítěte, jenž je výrazně antiiluzivní, se v souvislosti s prožíváním a ztělesňováním stává ohromnou pomocí pro reálnost postavy.) A najednou je tu dramatický příběh o tom, že všichni jsme rodiči a všichni jsme dětmi. Nastupuje to, čemu se v této inscenaci intenzivně bráním: citové vydírání. Neboť postava dítěte volá svou bezbranností a bezmocností po soucitu, vnucuje mně výtčky svědomí za všechny děti, jimž bylo ublíženo. A za ty mě, jimž jsem kdysi dávno při výchově ublížil. Jsme odjinud, jiným způsobem u poučnosti, didaktičnosti. A jsme tam o to silněji, že teď už to není demonstrace problému, o němž mám přemýšlet, ale pohybujeme se v rovině silně emotivní, jež tak nebo onak vždycky souvisí s hodnotovým systémem.

Nevím, co s tím. Upřímně řečeno: já si myslím, že tato proměna do dramatického divadla svědčí o schopnostech souboru a že je tu ku prospěchu celé inscenaci. Neboť nevím, jestli bychom tu didaktičnost vydrželi po celou dobu. Takže z tohoto hlediska je to pro mne inscenace dobrá. Rozhodně jedna z těch, jež patří na letošním Hronově ke špičkám a je ke cti Rakovnických. Ale to citové vydírání mně vadí. Nemluvíme teď o životní pravdivosti nebo nepravdivosti. To je jiná otázka. Mluvíme jen a jen o principech

dramatického druhu divadla, které prostě nesnáší, když jedna strana je už předem handicapována. I když musím přiznat, že v závěru se síly přece jen trochu vyrovnávají, díky Evě Kodešové se nabídně průhled do osudu matky, která si také nese svůj kříž. Ale přesto ta nevyváženost trvá a pořád se jí jako citovému vydírání bráním. Prostě to inscenace zpřeházela všechno tak, že bílé je černé, ale hned zase také bílé, a stejně je tomu i s černým. Lehrstück by byla nuda, poučování zaplatí pámbůh ustoupí dramatickosti. Jenže dramatickosti na nás nakonec nalehne s ještě větší „výchovnou“ silou a je vlastně „nečistá“. Rozpor na rozpor.

Ale ať tak či onak: Rakovnickí učinili něco, co má nejen hlavu a patu, ale nad čím se dá smysluplně přemýšlet. O ledašchem. Dokonce i o životě, k čemuž zatím mnoho her na 64. Jiráskově Hronově příčinu nedalo. Jan Císař

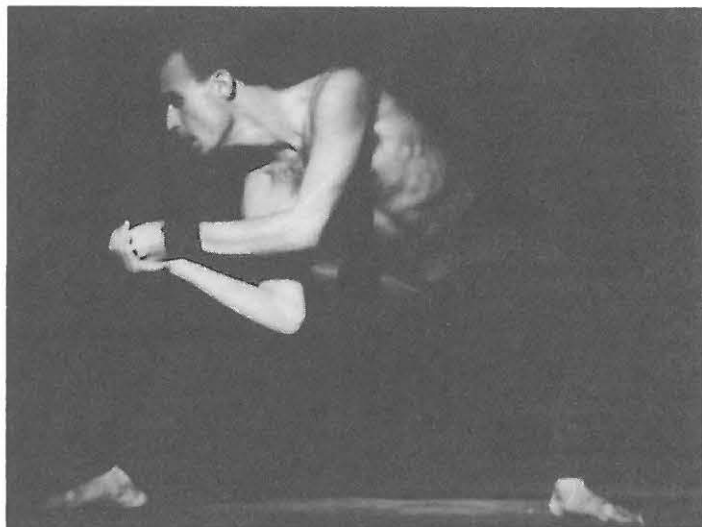
Čtvrté přikázání

Bude to zřejmě inscenace, na niž se bude lámat chléb přijetí a nepřijetí. Budiž mi dovoleno být tou stranou, která se více zabývá problémy oné inscenace, aniž ji tím zavrhuje.

Ramlosovo Čtvrté přikázání je hra o vztahu dětí a rodičů, tedy o tématu, které je ve světě rozvrácených rodin nanejvýš aktuální.

Po příjemném antiiluzivním úvodu, v němž se představí osoby a obsazení, všichni jásají nad dítětem. Je nastolen problém jak vychovávat dítě: babičky v ostrém střetu s novopečenou maminkou nutí maminku k tomu, aby nebyla k dítěti přehnaně všímavá (!); obratem ruky začne být tatáž maminka, dosud k dítěti něžná a pozorná, až neuroticky popudlivá - dozvídáme se, že dítě byla „jen náhoda“. Načež je nastolena otázka, co je dítě (představované zde loutkou)? Je to již člověk, nebo v něj teprve musí být vychováno? A dítě je v rodičovské shodě „vychováváno“. Ale jen do okamžiku, kdy dramatik potřebuje (bez jedině motivace, takřka bez varování) chystat věci k rozvodu - a tak matka jako blesk z čistého nebe opáčí na otcovo „Sněz ty jahody!“ svým „Nejez je, když nemůžeš.“ Vládne tu autorská zvůle - schéma a la these. Téma kolísá v širokém rozkmitu a s ním kolísají i postavy.

Matka cosi říká, otec cosi říká, ale nemají čas vyjádřit své stavy a vztahy

Tanec, tanec ... - Soubory C-Dance a ZUŠ Ústí nad Orlicí

jednáním; vše je jen letmo načrtáváno - a tak vlastně nevím, jací opravdu jsou - jen co říkají. Za onu stěnu slov, za niž se snad něco děje, nevidím. These střídá these. Inscenace probíhá v řadě ostrých střihů, střipků, které jsou tak krátké a přetržité, že nestačí vytvořit skutečnou situaci, v níž bychom dostali příležitost porozumět jednotlivým postavám s jejich motivacemi a citově se zaangažovat, ztotožnit se s lidmi - nikoli s hysterizujícími thesemi.

Jistá thesovitost inscenace je mimo jiné důsledkem toho, že (asi i díky zmiňované přetržitosti hry) tu chybí vývoj: stav, o kterém jsme se dozvěděli na začátku, jen trvá, případně se stupňuje, ale nevyšší se, nemění se kvalitativně, takže když dojde ke změně, působí tato jako překvapivý „přemet“ z autorovy libovůle. Rodiče jsou až do poslední chvíle spolu na stejné lodi - pravda, tu a tam se i poškorpi, ale v zásadě si spolu spokojeně žijí (jen to dítě kdyby neobtěžovalo) - dokud autor nepotřebuje, aby se rozvedli: v tom okamžiku bez přípravy a bez varování řeknou, že se musí rozejít a je to. Postavy maminky, tatínka a dědečka neprocházejí vývojem, který by se odrážel na dítěti - jen kolísají. Tu jsou citlivější, tu méně citliví, tu hysteričtější, tu méně hysteričtí. Ne, že by herci na vytvoření vyvíjejících se postav nestačili (všichni v čele s Evou Kodešovou a Marií Velflovou zaslouží pochvalu) - ale v ostrých střizích a krátkých sekvencích na to nemají čas a tak mnohdy nahrazují vytvoření citu přitlačením na křík o citu.

Tím, že nedostávám dostatek informací pro souvislé čtení postav a jejich motivací v citově vypjatých situacích, vzniká nedůvěra v opravdové důvody onoho velkého citu a nastupuje pocit sentimentálnosti, hraničící až s citovým vydíráním. Malé, ubohé, nevinné dítě a krutí, necitliví rodičové: prásk - a loutka dítěte letí na podlahu, bum - a dítě je odmrštěno do kouta. K tomu slzotvorná hudba a výzva k zpytování svědomí; zdá se mi falešná proto, že v sobě obsahuje příliš laciné rozhřešení, příliš snadné vykoupení: my přeci tak zlí nejsme - takže jsme vlastně z obliga.

Rakovnický Tyl je kultivovaný, zkušený soubor s řadou slušně vybavených herců i poučeným režisérem. Lidé jsou to milí, srdeční a upřímní. Zdůrazňují to zde

proto, aby bylo jasno, že to, co uvádím výše o jejich dílu, nemá nic společného s charakterem jeho tvůrců: žádného z nich nepovažuji za vyděrače, ani falešníka. Jim věřím - nevěřím tomu, co hraji. A mám je rád i nadále.

PS: Dočetl jsem se, že Čtvrté přikázání je v programu FEMADu. Ale tohle přeci vůbec není inscenace o dětech a pro děti. Je o problémech dospělých - a ti by si je měli řešit. Pro děti tu není rozřešení. Jen obraz krutosti. Děti nemají ani možnost ji řešit, ani nedostanou vysvětlení jejich příčin. Jen obraz sám. Já vím - ony „snesou“ i americký thriller s potoky krve a hromadami mrtvých, ale je to dobře?

Luděk Richter

TANEC, TANEC...

Herce, herce, viděl jsi to? Viděl jsi, jaký materiál máš k dispozici? Viděl jsi, co se dá tělem - gestem, otočením, pohybem, zvednutím ruky - všechno sdělit?

Je až s podivem, kolik toho o svém těle vědí čtrnáctileté děti (o těch starších nemluvě). A kolik v tom bylo napětí, vztahů, dramaticka. Kolik člověčího usilování. Toho úsilí, co člověk musí vynaložit, aby byl, aby někam došel.

Toho všeho jsem byla včera svědkem. A to nepadlo jediné slovo (když nepočítám pana konferenciéra, který mi stejně nic moc víc, než jsem viděla, neřekl).

Včera jsem si to znovu potvrdila: Možnost člověka přežít v této civilizaci není v softwarech a hardwarech ale v člověku samém. Paní učitelka Eva Veverková ze ZUŠ v Ústí n. Orlicí mě o tom přesvědčila.

Jiřina Lhotská

Tanec, tanec...

Přátelé činoherci, přátelé alternativní jinoherci, přátelé loutkoherci, přátelé divadelně poetičtí i výchovně dramatictí, vidím tenhle soubor podruhé a podruhé si uvědomuji, že sedím v hledišti vypjatý jak luk a povznesený důstojenstvím tíhnu k jevišti, sleduji, co se to tam děje. A jsem znovu hrdý na své tělo (byť v zastoupení), na to, že patřím k rodu mužů a k rodu žen, k rodu člověk. Kéž bychom toho byli častěji schopni i my.

Luděk Richter

Čtvrté přikázání - DIVADELNÍ SPOLEK TYL, RAKOVNÍK

JAK BYL SESTAVEN PROGRAM LETOŠNÍHO JIRÁSKOVA HRONOVA

Po zkušenostech z loňského Hronova byla na základě rozhodnutí festivalového výboru jmenována programová rada. Členy se staly zástupci a specialisté pro tyto druhy či oblasti divadla: činoherní (tradiční) divadlo, alternativní (netradiční) divadlo, loutkové divadlo, dětské divadlo, činoherní divadlo dospělých pro děti. Jejich jmenováním byli pověřeni příslušní odborní pracovníci ARTAMY. Programová rada byla dále doplněna ze zástupců zájmových organizací amatérského divadla, pořadatelského místa a zástupců ARTAMY.

Programová rada sestavovala program JH na základě: návrhů, vzešlých z výsledků klíčových národních přehlídek (Loutkářská Chrudim, KDP Vysoké nad Jizerou, Popelka Rakovník, Divadelní Třebíč, Šrámkův Písek, Wolkrův Prostějov, Dětská scéna Ústí nad Orlicí), respektive z dalších celonárodních či celostátních přehlídek.

Odborné poroty klíčových národních přehlídek mohly nominovat po jedné inscenaci a doporučit neomezený počet dalších inscenací (s uvedením pořadí) k výběru do programu JH. Tyto nominace nebo doporučení byly letos uvedeny i v programové brožurě JH.

U národních přehlídek, které se uskutečnily v období mezi termínem uzavěrky doručení přihlášek pro JH a termínem konání JH (Loutkářská Chrudim ap.), převzaly funkci odborných porot programové rady těchto přehlídek a rozhodly tak o nominacích i doporučeních v souladu se shora uvedenými propozicemi.

Právo uplatnit své opodstatněné návrhy měly i zájmové organizace a ARTAMA.

Všechny tyto nominace, doporučení i návrhy se pak sešly na stole programové rady JH a tato s definitivní platností, jak pro pořadatele, tak i pro vyhlásovatelé, rozhodla, kdo bude letos tady hrát. Je třeba jen podotknout, že jde o oficiální program. Doplnkový je výhradně v pravomoci rozhodnutí Hronovských.

Tak takto proběhl letošní výběr na Jiráskův Hronov 1994, ale jak tomu bylo třeba v roce 1941? Vybírám z článku Otty Minaříka kult. referenta UMDOČ a předsedy soutěžní komise.

PEDAGOGIČTÍ PULCI OPĚT V HRONOVĚ

Setkáváme se s nimi všude. Chodí po Hronově, diskutují v seminářích a klubech a samozřejmě jsou na všech představeních. Někdy tiší a pozorní, jindy velmi vstřícní, někdy ve svých odsudcích až do krajnosti nekompromisní. Patří do skupiny, která zde sice není oficiálním seminářem, ale se svým pedagogem a především kamarádem navštěvují většinu divadelních přehlídek po českých krajích. Je jim něco mezi čtrnácti a osmnácti lety a jsou studenty Střední pedagogické školy v Berouně. S jejich vedoucím Romanem Musilem jsem si povídal, jak se jim letos na Hronově pracuje.

Dodržujeme stejný denní řád jako ostatní ve Zbečnicku, neboť jsme tam i ubytováni. Začínáme v 8.30 a inspirací pro naši práci jsou samozřejmě představení, která jsme viděli. Ale nepovídáme si jen o nich, představení nám slouží k hledání širších životních souvislostí.

Co je hlavním smyslem těchto vašich sezení?

Hledáme pedagogicko-psychologická hlediska pro schopnost vnímat druhého člověka, ale i to, jak si uvědomit sama sebe, jak si stanovit cíle a najít prostředky k jeho dosažení. Moje skupina je tvořena především studentkami pedagogiky. Nechci, aby z nich byly herečky, i když i to je možné, ale aby se naučily vnímat divadlo, aby se staly schopnými „režiséry a dramaturgy“ svých budoucích vyučovacích hodin.

Ríkají jsi, že se zúčastňujete řady přehlídek. Co na to škola, a hlavně, máš už nějaké zkušenosti z této své systematické práce?

Přehlídky jsou většinou o víkendech. To výuku nenarušuje a škola má pochopení. Vždyť jsi třeba viděl naše praktické maturity. Někteří z těch, co tu byli vloni, se už letos přihlásili do odbornějšího semináře, ale hlavně daleko více a pregnančněji formulujeme své názory. A z toho mám radost. Naše diskuse jsou bouřlivější a otevřenější. Každý se odváží a přesněji vyjadřuje. A když jsme unaveni, tak si hrajeme hry nebo malujeme plakáty, abychom se uvolnili. I to však má pro nás význam.

Velká deviza do života je dobrý kantor a ještě víc pro budoucí pedagogy. Správný příklad je nade vše.

Děkuji za rozhovor a na shledanou na FEMADU nebo na Popelce.

KŠ

„SOUTĚŽ NA XI. JIRÁSKŮV HRONOV“

Výkonný výbor UMDOČ. prověřil výběrem her pro XI. Jiráskův Hronov čtyřčlennou komisi (dva členy a dva náhradníky): kult. referenta UMDOČ. O. Minaříka, Dr. Klemu Rektorisovou, starostu J. Mitlöhnera a redaktora „Českého divadla“ V. Sommera-Rydvana. K nim byli později přijmenováni další náhradníci: místostarosta JUDr. M. Bláha a gen. taj. J. Hudeček.

Komise ve své první schůzi 20. prosince 1940 zamítla z řádně přihlášených 75 souborů 13 souborů pro nedodržení soutěžního řádu a soutěžních podmínek a zbývajících 62 souborům přidělila podle v přihlášce vyslovených přání, soutěžní termíny a určila k nim členy komise. Během soutěže odstoupilo 11 souborů, soutěž řádně dokončil 51 soubor.

Z členů komise shlédlí: O. Minařík 42 představení, K. Rektorisová 19 představení, J. Mitlöhner 22 představení, V. Sommer 17 představení, M. Bláha a J. Hudeček po 1 představení.

Účelem hronovské soutěže jest vybrati vhodné soubory, které by mohly co nejlépe svou celkovou úroveň kulturní i uměleckou prokazovati úroveň ochotnického divadelnictví na Jiráskových slavnostech v Hronově. Není tudíž účelem hronovských soutěží stanovovati pořadí, v jakém se v celkové soutěži jednotlivé spolky umístí, nýbrž doporučiti pro hronovské slavnosti soubory, jichž celková úroveň scénického a hereckého provedení a vhodnost volené hry zaručují zdárné prokázání hodnoty ochotnické činnosti. Prostředky a pomůcky, jimiž komise stanoví hodnotu shlednutého představení, nejsou soutěžním řádem stanoveny, ale ponechány volnému uvážení komise.

K posouzení a k zajištění poměru hodnot jednotlivých představení použila komise pro XI. Jiráskův Hronov bodovací tabulek UMDOČ. se změnou hodnocení jevištní řeči (místo 10 na 15 bodů) a masky (místo 10 na 5 bodů). Tyto změny byly vyvolány zkušenostmi ze soutěže na X. Jiráskův Hronov.

Krásným a radostným znakem, provázejícím všechna soutěžní představení, byla vášnivá snaha dostat si na prkna hronovského jeviště v údobí Jiráskových

oslav. Proto také bolestně zklamání těch, kteří nebyli do pořadu slavností v Hronově pojeti. Víme o něm, máme o něm mnohé doklady. Vždyť přece není možné, hledati chybu v sobě - neúspěch zavinil někdo jiný! Kdo by to mohl být jiný, než komise! Ona neuznala naše výkony, ona... Ano, tato komise si byla od první chvíle vědoma toho, že bude musit jednou rozhodovat mezi různými výkony, že bude musit 10 souborů doporučit a 41 soubor zamítnout. To byl její úkol, který poctivě a svědomitě provedla se zřetelem na prospěch ochotnického divadelnictví

a jeho kulturního poslání. Ostatní důvody - místní a jiné - nebyly rozhodující. To jasně pochopí všichni, kdo s českým ochotnickým divadlem dobře smýšlejí.”

V čem jsou výhody a nevýhody současného systému výběru a v čem ty z roku 1941, to ponechávám na čtenářích. Jedno však s plným svědomím mohu konstatovat. I letošní poroty na národních přehlídkách, stejně i programová rada, pracovaly naprosto zodpovědně. Byl jsem při tom. Že něco pak na Hronově nevyšlo? Tak to už je někde mezi nebem a ochotnickým náručkem na zemi. KŠ

O ČEM SE DISKUTOVALO VE ČTVRTEK

První část ranního diskusního semináře byla věnována Svátbám brněnského Domu. Ujímavosti (čti: udžemovaní) seminaristé se zrána rozjízďeli poněkud ztuhla, ale po několika injekcích V. Zajíce v podobě exkurzí do historie divadla, a zejména divadla lidového, se začal obraz brněnské inscenace pomalu skládat:

Zajímavá dramaturgická volba, přesná režijní koncepce, domyšlená do nejmenších detailů (bylo to divadlo výrazného gesta, v němž masky byly nejen výtvarně působivé, ale i funkční), výrazný podíl hudby, zpěvu a tanců (hudba tu byla výraznou významotvornou složkou). Několik seminaristů se spontánně shodlo na tom, že na ně představení působí profesionálním dojmem. Větší diskuse se vedla o třetí svatbě, v níž se najednou začal prosazovat lyrický živel, rytmus citelně upadal, příběh byl uměle natahován a inscenace tak v závěru ztrácela tempo a drobila se.

Všobecnou a - jak se zdálo - neotřesitelnou spokojenost z inscenace však zanedlouho narušil odlišný hlas, který přiznával, že se mu sice Svátky taky líbily, ale svěřil se s pocitem, že se cítil být jen přihlížejícím, neúčastněným divákem. „I když jsme si byli fyzicky blízko, všichni jsme byli na jedné lince, pár metrů od sebe, ocitl jsem se za sklem. Pro mě to byl barvotiskový obrazek o naší minulosti.“ (Luděk Richter při odpolední diskusi hovořil na podobné téma - o tom, že mu přes všechny klady chybí v inscenaci zaujetí, emotivní náboj.) V ranní diskusi dokonce padlo, že šlo o divadlo manipulovaných figurín, že herci tu nejsou individualitami, ale jsou součástkami v soukolí dokonalého režijního stroje.

Odpolední diskuse přidala do mozaiky názorů vedle bezvýhradného, až nekritického nadšení ještě připomínku, jak promyšleně se v brněnském představení v hronovském parku pracovalo s přírodou, s plněním.

Nad improvizací Dekadentního divadla Beruška z Hranic se rozvířila bouřlivá diskuse nejen o kvalitě produkce samé a o výrazných rozdílech mezi prvním představením, které se zjevně nepovedlo (po slibném rozjezdu s vodovodními koutkami, potopou a improvizací nad žárovkou alias tajnou, šifrovanou zprávou se zcela rozpadlo a nesnesitelně táhlo), a druhým představením, které bylo údajně zdařilé, ale také o tom, zda takovýto typ divadla má vůbec místo na přehlídce, jakou Hronov je. Zastánci Berušek argumentovali (a odpoledne v tomto duchu v rámci svého individuálního výstupu pohovořil také O. Kužilek), že toto představení na JH rozhodně patří, protože jde o nepominutelný element v našem divadle, který prostě nelze ignorovat.

O. Kužilek uvedl diskusi o této produkci v odpoledním klubu obsáhlým exposé, v němž připomněl, že se tady nedá hodnotit inscenace jako taková (jelikož neexistuje), ale principy, na nichž konkrétní představení fungovalo.

V ranní i odpolední diskusi navíc zaznělo ještě i to, že tu jsou ve hře také tak vážné věci, jako pokora a odpovědnost - k sobě a k divákům -, které souvisejí s tím, zda jsou herci, kteří se pouští do improvizace, natolik vybavení, aby měli právo se svou improvizací předstoupit před diváky. Záměr improvizovat od „nulového bodu“, jak o tom hovořil O. Kužilek, staví sice před herce vzrušující úkol, ale nemůže-li se opřít o osobnostní vybavenost, může sklouznout k neumělitelskému exhibování.

Odpolední diskusní klub pod vedením O. Kužilky vzal představení LES-M (přesněji řečeno tři minipříběhy Daniila Charmse a vyprávěné divadlo na vlastní text LES-M) hákem. Ráno se o něm rozproudila zajímavá debata, v níž padlo zejména: že Charmsovy přesné a dokonalé texty jsou vsetřinským Koukadlem pojednání popisné a bez point, takže se dokonce mezi nimi stíraly předěly, že vlastní pseudopohádkový příběh byl chatrnou, ledabylou, nahodilou sérií epizod, že souboru jde zřejmě (nebo snad především?) o to šokovat (což se nejvíce projevilo v závěrečném výbuchu na jevišti), že soubor nicméně pracoval s dynamikou a tempem - až na to, že změny tempa se zdály samoučelné a přamalo souvisely s tématem.

Nereida aneb Srdece hlasu slovenského hosta z Bánovců nad Bebravou byla pro dopolední seminář impulzem k velice bohaté diskusi, která začala konstatováním, že někteří měli bezprostředně po představení určitý pocit libosti - z atmosféry, která na ně dýchla z jeviště. Jenže vzápětí hned dodávali, že tento pocit byl narušován jednou pochybností za druhou: O čem vlastně tato inscenace byla? Proč byl příběh prokládán recitačními vstupy (verše Jána Buzássyho), jímž navíc nebylo moc rozumět? Proč bylo představení monotónní, bez výrazného temporytmického profilu? Proč si soubor zvolil loutky ryb („helmové“ loutky), s nimiž se nedalo jednat a vytvářet vztahy? Proč tvořila chobotnicové hlas tak nepřijemně a nehygienicky (tlakem na hlasivky)? Proč byl příběh mořské vily, inspirovaný Andersenovou verzí, tak výrazně zkrácen? Proč vládce moří (Neptun? Mořský král?) vypadá jako bezmocný slaboch - hlasovým projevem, velikostí a podobou loutky? Jaká je vůbec jeho funkce v příběhu? Pro koho tato produkce byla? Pro děti, nebo pro dospělé?

Přes rozdílný námět a záměr připomněla inscenace loutkářů z Bánovců ledasčím atmosféru Carravany trnavského souboru: jako by obě inscenace (ale nejen ony - účastníci semináře připomínali, že v posledních letech viděli i jiné slovenské inscenace, jejichž význěni bylo podobné) reflektovaly pocit deprese, bezvýhodnosti, nevrty v její možné překonání, neboli - divadelnický řečeno - absenci katarze. jp

JAK TO ŽIJE V KLUBECH

Pojď sem! Proč? Něco ti řeknu. A co?

Málo platné, páni režiséři, páni scénáristi, páni výtvarníci, páni dramaturgové, páni scénografové, páni teoretici a další. Nic nenaděláte s tím, že divadlo jsou pro diváka především herci. Jejich výkon návštěvník představení sleduje, kritizuje a chválí. Oni jsou tím, co dělá divadlo divadlem. Oni žijí mnoho různých životů svěřených postav. Oni umírají s Julií a opíjí se s Dionýsem, oni pláčou s matkou a škrtí Desdemonu. Oni stojí na tom prameni, který znamená svět, a první nesou svoji kůži na trh.

Proč tak obsáhlý úvod? Včera jsem navštívil další z klubů (nejen) mladého divadelníka. Tentokrát to byl klub, který vede Milan Schejbal. A je to klub herecký.

Vešel jsem do třídy a bylo mi přiděleno místo u okna, kde jsem mohl dobře vše sledovat, a přitom nepřekážet. Lektor právě se svými frekventanty hodnotil představení předcházejícího dne. Šlo o slovenskou hru Nereida a v průběhu diskuse se ozvaly hlasy pro i proti. Famózní od lektora bylo to, že nikomu nevnucoval svůj názor (jak by to bylo jednoduché) a svoje hodnocení pronesl až na závěr.

Již si pomalu zvykám na netradiční způsoby výuky, a tak jsem nebyl příliš překvapen hrou, kterou Milan Schejbal připravil pro tento výukový den. Hrál se na figuríny z výkladních skříní. Celá herecká skupina se rozdělila na dvě části. Pro sebe jsem si je označil jako figuríny a stěhováky. Nejříve první skupina ztuhla v polohách soch, které se nejčastěji vidět v obchodech s oděvy. Na to přišli stěhováci a přenesli je na druhý konec místnosti. Zde se pomalu z figurín stávali opět lidé, přičemž se do této činnosti musela nutně zapojovat duše. Musím konstatovat, že figurína bez duše se značně lišila od figuríny s duší. Pak se obě dvě skupiny vystřídaly a prohodily si role. Všechno bylo bráno vážně, s nejvyšším možným soustředěním.

V další hře měly svoji úlohu opět sochy. Tentokrát byl však vybrán vždy jeden z posluchačů, který se pro tuto chvíli stal sochařem. Vybral si z lidí a po vzoru Michelangela Buonarrotiho vytvářel skvostná sousoší. Jakmile to všechno bylo hotovo, řeklo se: Teď! a postavy znázorňující sousoší na okamžik ožily a udělaly pohyb. Pokusím se vysvětlit, jak to vypadalo. Představte si klasický film do filmovací kamery. Na jednom okénku kouká z topičího se člověka pouze ruka a na druhém už se jenom vlní hladina. Zhruba takto to vypadalo. Můžu vás upozornit, že vidět oživlé sousoší a moci si z jednoho okamžiku domyslet celý příběh je záležitost, kterou stojí za to zkusit.

Po ukončení této výuky se přešlo na připravené etudy. Zadáno bylo pouze několik krátkých vět. Doslova: „Pojď sem! Proč? Něco ti řeknu. A co?“ Zkuste si schválně na toto téma něco vymyslet. Není to jednoduché. Na frekventantech semináře je však v tuto dobu již znát týdenní clevědomé působení lektora, takže se na všechny etudy dalo koukat.

Na závěr dalšího seminárního dne se hádala osoba pomocí příměrů člověka k věcem. Příklad: Co by to bylo, kdyby to byla kytky? Myslelo se tím přirovnání hledané osoby ke kytky. Pak se končilo a všichni vypadali tak, jako by ještě neměli dost.

P.S.: Celá skupina děkuje kuchařkám ze školy ve Zbečnicku za přípravu svačiny na výlet do Adršpachu. Opět bylo myšleno na mrchožrouty i normální lidi (slovy Milana Schejbal). Podle mě by si kuchařky za svoji trpělivost s člověkem divadelním (homo theatralis) zasloužily Řád zlaté vařečky.

Dílna mladých divadelních, loutkářských a recitačních souborů

se uskuteční letos na podzim už po sedmé. Tato víkendová setkání pro vedoucí a členy středoškolských, učňovských a dalších souborů patnácti až dvacetiletých zájemců o divadlo se od roku 1987 do předloňska konala v Novém Městě nad Metují a vloni se přesunula do Bechyně do Kulturního domu, v němž kraluje Josef Brůček. Termín konání dílny: 27. - 30. října 1994. Lektory letošní dílny jsou: Renata Vordová, Ema Zámečnicková a Jiří Pokorný - všichni toho času zde, v Hronově. Společným východiskem třídní práce bude tentokrát experimentální text. Víc neprozradím. Kdyby snad měl někdo zájem se do této dílny přihlásit, zajděte do redakce hronovského Zpravodaje za J. Provazníkem, případně napište do ARTAMY na známou adresu: Křesomyslova 7, P.S. 2, 140 16 Praha 4. Na 7. dílnu mladých divadelních, loutkářských a recitačních souborů v Bechyni vás zvou: Centrum dětských aktivit v ARTAMĚ, Sdružení pro tvořivou dramaturgii, Kulturní dům Bechyně a soubor Tatrmani ze Sudoměřic u Bechyně.

DĚKUJI

Již poněkoličkáte se mi stalo, že jsem pro základní informace do programu připravované akce hledal konkrétní údaje o některé v mnoha odborných časopisech (Amatérská scéna a Loutkář) popisované úspěšné inscenaci. Všude jsem se dočetl o barvě inscenace, o její vůni, o dopadu inscenace na diváka, na společnost, do vody či do peřin, o normalitách i abnormalitách jejich delikates..., ale základních údajů jsem nenalezl.

O to více mě těší letošní ZPRAVODAJ JIRÁSKOVA HRONOVA. O jediné inscenaci jsou v něm informace ze čtyř pramenů. Dvakrát od dvou odborných lektorů a dvakrát z různých diskusních klubů (jeden velký, druhý seminární).

Tyto téměř vyčerpávající informace, pohledy a názory z jednotlivých inscenací mi mimo jiné pomáhají orientovat se i v nejasnostech mlčných bludišť, do kterých mě některá představení chcouce-nechcouce zavádějí.

Pane ZPRAVODAJI, D Ě K U J I

Brůček

OPRAVA

Pozorní diváci JH se jistě nedali zmást mylným podtitulkem u fotografie na prostředním listě včerejšího čísla Zpravodaje. Samozřejmě že nejde o LES-M, ale o inscenaci slovenského souboru z Bánovců Nereida. Oběma postiženým souborům i svým čtenářům se omlouváme.

Jiráskův Hronov - divadelní festival ochotníků, letos již v pořadí šedesátý čtvrtý

Každoročně se nejen ochotníci a organizátoři festivalu pilně připravují na tuto přehlídku ochotnického divadla, ale těší se na ni snad všichni obyvatelé našeho města. I my, členové Sokola Hronov, se snažíme pomoci - nejen propůjčením tělocvičny, ale i přípravou občerstvení pro návštěvníky.

Fandíme všem, kteří stejně jako my se snaží udělat něco pro druhé, tedy i ochotníkům, obětujícím pro svou „Thálii“ spoustu volného času a rádi vítáme každý soubor, který u nás hraje. Zamrzela nás ale douška pana Ludka Richtera ve Zpravodaji č. 4 ze dne 8. 8. 1994 o schopnosti nebo spíš neschopnosti zajištění klidu v přísálí sokolovny během představení a poznámka pana Vedrala o nevládnosti sálu sokolovny.

Sokolovna byla postavena již v roce 1935 k účelu provozování tělesného cvičení a sportů, tedy bez potřebné akustiky, klimatizace a dalšího vybavení, vhodného pro jiné aktivity. V letošních úmorných vedrech jsme se snažili otevřením oken o co největší větrání. I v době Jiráskova Hronova je ale na odbíjenkárském hřišti živo - a proto ten hluk, za který se omlouváme, i když za něj sami nemůžeme.

Až bude naše město tak bohaté, aby mohlo všechny soubory uvést do sálů, které svou vybaveností odpovídají dnešním představám i potřebám souborů, organizátorů i divadelních kritiků, budeme i my sokolové toto zlepšení všem přát. Ochotníci si to za svou práci jistě zaslouží.

I přes tuto kritiku o nevhodnosti a snad i nedůstojnosti sálu vám všem můžeme říci, že těm nadšencům divadla, kteří do našeho města každoročně přijíždějí, toto prostředí v sokolovně nevadí, hlavně že jsou „při tom“.

Závěrem přejeme všem ochotníkům hodně zdaru na divadelních prknech a co nejhezčí vzpomínky na naše město.

Sokolové

Dopis Jiřímu Pokornému

Milý tatínku,

jsme moc rádi, že jsme Tě adoptovali. Naše rodina se tak stává nejpočetnější (zároveň i plošně nejrozšířenější) rodinou v zemích českých. Protože jsme všichni (nejen) mladí, budeme potřebovat Tvoji duchovní podporu, a proto nás budeš jistě pravidelně navštěvovat. Abys nezapomněl, bydlíme: Albrechtice, Aš, Brandýs n/L, Brno, Hustopeče, Klobouky, Náchod, Prostějov.

P.S.: Všichni Ti rádi přijedeme do Vodňan povískat vous.

Dcery a synové

střípky

Kubík Hronovský pro divadelníky

Bylo to už těsně před svítáním. Restaurace Slavie přestávala praskat ve švech a zůstali jen silní jedinci. Tu se ve dveřích objevil Karel Václav Kubík Hronovský. Pro nezavěšené: Tento muž je hned po Jiráskovi druhým nejvýznamnějším hronovským autorem! Věnuje se však především poezii. V ruce svíral sítovku s několika výtisky své poslední sbírky Šminky a rozdával je přítomným hostům, kteří se ve valné míře rekrutovali z řad herců. Toto jeho počínání se setkalo s ohromným ohlaselem, zvláště když k sešitům básní začal přidávat autogramy i s věnováním. Přítomní divadelníci se hned jali několik jeho věcí zhudebnňovat. Určitým způsobem se to podařilo a básníkovi, kterému v Hronově přezdívali poručík Colombo nebo Carlos, bylo, jako když ho husím sádlem maže.

Svítila prezidentka souboru

Zájezd rakovnického DS Tyl se nemohl zúčastnit pro pracovní povinnosti původně nominovaný osvětlovač. Svoji všestrannost díky této skutečnosti mohla prokázat prezidentka rakovnického souboru Alena Mutinská. Světla během představení čtvrté příkázání obsluhovala ona. Prokázala tak, že nejen herectví je její silnou stránkou.

Jam session? Ne - bohapustá zpívaná

Včera v hodinách ranních (5.45) skončil první letošní Jam session ve Slavii. Podle očitéch svědků se však nejednalo o žádné hudebnické hody, ale o bohapustou zábavu s občasným hraním na klavír a kytaru. Ne všichni se bavili, ale ti, co vydrželi do konce, měli hlasivky na šrot. Důsledky jsou však v mnohém ještě strašnější. Někteří frekventanti K(N)MD vůbec nevstali na seminář, i zkušenější matadoři zapomínali klíče od bavičů a byli nuceni nocovat na náhradních místech, hospodský Martin měl z akce bolení hlavy a někteří lidé to určitě odstůnou díky sprše z ranního deště. Ale - viděli jsme chodit lidi do práce a zažili svítání, na které se nezapomíná.

Vydává organizační štáb

64. Jiráskova Hronova

Šéfredaktor:

Jaroslav Kodeš

Redaktori:

Jiří Pokorný

Jan Švácha

Fotograf:

Jiří Chlum

Technický redaktor:

M. Zhibo

Tisknou:

Grafické závody Hronov, s. r. o.

Cena: 2 Kč